

Til lovforslag nr. L 62. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 5. februar 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om behandling af personoplysninger

(Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager)

[af justitsministeren (Brian Mikkelsen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 13. november 2008 og var til 1. behandling den 12. december 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 3. oktober 2008 dette udkast til udvalget, jf. alm. del bilag 2. Den 13. november 2009 sendte justitsministeren de indkomne høringsvar samt et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 5 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Nogle af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* uændret.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget udtaler, at DF grundlæggende er tilhænger af, at

man inden for det mellemstatslige samarbejde i EU stræber efter bedre retsregler til gavn for bekæmpelsen af international kriminalitet. Når EU's retssamarbejde funderes på totalharmonisering eller flertalsafgørelser, siger Dansk Folkeparti imidlertid fra, fordi det forringer Danmarks mulighed for effektivt at bekæmpe kriminelle netværk. Da dette ikke er tilfældet med nærværende forslag, kan Dansk Folkeparti tilslutte sig det ved 3. behandlingen, idet Dansk Folkeparti herved understreger forslagets karakter som et godt eksempel på fornuftig regulering inden for EU's mellemstatslige samarbejde. På den baggrund finder Dansk Folkeparti grund til at begræde, at man med ikrafttrædelsen af Lissabontraktaten sigter efter at afskaffe netop dette mellemstatslige samarbejde til fordel for et overstatsligt samarbejde, hvor flertalsafgørelser skal være det dominerende. Dette lovforslag er et godt eksempel på, at man også med og måske i særdeleshed med enstemmighed kan lave gode og demokratisk velfunderede retsgarantier i Europa. Det kan Dansk Folkeparti støtte.

Et *mindretal* (SF) stemmer hverken for eller imod.

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget udtaler, at SF er tilfreds med, at dette lovforslag højner datasikkerheden, men dog stadig har de samme betænkeligheder som nævnt i betænkningen for beslutningsforslaget for B 79 (om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med

Bet. o. lovf. vedr. behandling af personoplysninger

politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager), jf. folketingsåret 2007-08 (2. samling) tillæg B 1273, der er forløberen for dette lovforslag.

Derudover mener SF generelt, at man altid skal være varsom med at give ministre beføjelser, således som det foreslås i lovforslaget, men finder det positivt, at Folketingets Retsudvalg orienteres ved ændringer, og at ministeren kun kan foretage ændringer, der højner datasikkerheden. SF gør opmærksom på, at det er meget subjektivt, hvad der højner datasikkerheden.

Det Radikale Venstres medlem af udvalget udtaler, at RV stemmer for forslaget, da det styrker databeskyttelsen og i øvrigt det politimæssige og retlige samarbejde i kriminalsager. RV lægger til grund for sin stillingtagen, at den bemyndigelse, som justitsministeren får med for-

slaget, jf. svarene på spørgsmål 1, 2 og 4, som er optrykt i denne betænkning, vil blive fortolket restriktivt, hvor der utvivlsomt er tale om en forbedring af databeskyttelsen. Endvidere forudsætter RV, at bemyndigelsen kun vil blive anvendt efter forudgående orientering af Folketingets Retsudvalg.

Et andet mindretal i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Kim Andersen (V) Søren Pind (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) fmd.

Marlene Harpsøe (DF) René Christensen (DF) Tom Behnke (KF) Vivi Kier (KF)

Naser Khader (UFG) Karen Hækkerup (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Mogens Jensen (S)

Morten Østergaard (RV) Anne Baastrup (SF) nfm. Karina Lorentzen (SF)

Simon Emil Ammitzbøll (UFG) Line Barfod (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	3
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 62

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsoversigt, fra justitsministeren
2	Supplerende høringssvar, fra justitsministeren
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning
5	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 62

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til høringssvar fra Advokatrådet af 7/11-08, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om det ikke er usædvanligt i dansk ret, at man giver en bemyndigelse, der kun må bruges til begunstigende akter, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om en præcisering af, hvad der nærmere ligger i, at ministerens bemyndigelse kun må bruges til gunst for borgerne, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om opfyldelse af rammeafgørelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om styrkelse af datasikkerheden, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

Bilag 2

Nogle af udvalgets spørgsmål til justitsministerens og dennes svar herpå

Spørgsmålene og justitsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra RV.

Spørgsmål 1:

Ministerens kommentar udbedes til hørings-svar fra Advokatrådet af 7. november 2008, jf. REU L 62 – bilag 2.

Svar:

Advokatrådet har i sit høringssvar over lovforslaget anført, at rådet finder det stærkt betænkeligt at anvende en så bred bemyndigelse som den, der foreslås indsat i persondatalovens § 72 a.

Det anføres i den forbindelse bl.a., at det ikke nærmere fremgår af lovforslaget, hvilke regler justitsministeren skal indføre. Endvidere peges der på, at persondatabeskyttelse er et område af stor retssikkerhedsmæssig betydning og derfor bør regulering heraf ske ved lov og ikke i bekendtgørelsesform.

Justitsministeriet skal hertil bemærke følgende:

Justitsministeriet har i forbindelse med udformningen af lovforslaget overvejet, om rammeafgørelsens regler burde indarbejdes direkte i persondataloven, eller om der burde udstedes en bekendtgørelse inden for området for politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager i EU.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil det stemme bedst overens med persondatalovens mere generelle karakter, at de specifikke regler for behandling af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde inden for EU (som er nødvendige til opfyldelse af rammeafgørelsen) fastsættes i en bekendtgørelse på området.

Med lovforslaget foreslås det derfor, at der indsættes en ny bemyndigelsesbestemmelse i § 72 a i persondataloven, hvorefter der på bekendtgørelsesniveau kan fastsættes nærmere regler om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde inden for Den Europæiske Union.

Justitsministeriet har herved også lagt vægt på, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse alene vil give justitsministeren adgang til (inden for rammeafgørelsens anvendelsesområde) at fastsætte regler, som i overensstemmelse med rammeafgørelsen indebærer en yderligere styrkelse af databeskyttelsen, når det gælder udveksling af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde. Der er således ikke tale om en generel bemyndigelse til justitsministeren på området, og det vil ikke være muligt at anvende bemyndigelsesbestemmelsen til at indføre en regulering, som indebærer en forringelse af databeskyttelsen på området (set i forhold til, hvad der gælder efter persondataloven).

Det, som den foreslåede nye § 72 a i persondataloven, med andre ord giver hjemmel til, er, at justitsministeren fastsætter nærmere administrative bestemmelser til opfyldelse af de krav til databeskyttelsen, som fremgår af EU-rammeafgørelsen. Der kan i den forbindelse nærmere henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 1.3. og 4.1.2. samt bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der på den anførte baggrund ikke grundlag for de betænkeligheder (i forhold til den foreslåede nye bemyndigelsesbestemmelse i persondatalovens § 72 a), som er fremført i Advokatrådets høringssvar.

Justitsministeriet kan i øvrigt henvise til det, som er anført under pkt. 3.2. i den kommenterede høringsoversigt vedrørende lovforslaget, som er oversendt til Retsudvalget den 13. november 2008.

Spørgsmål 2:

Ministeren bedes redegøre for, om det ikke er usædvanligt i dansk ret, at man giver en bemyndigelse, der kun må bruges til begunstigende akter?

Svar:

Justitsministeriet har ikke foretaget en nærmere gennemgang af gældende lovgivning med

henblik på at kunne vurdere, hvor sædvanligt det er, at lovbestemmelser, der giver administrationen bemyndigelse til f.eks. at fastsætte administrative regler, alene giver mulighed for at udstede regler, der stiller borgerne mv. bedre, end hvad der ellers ville følge af lovgivningen.

Når Justitsministeriet ikke har foretaget den nævnte gennemgang, skyldes det, at det er Justitsministeriets opfattelse, at den bemyndigelsesbestemmelse, der lægges op til med forslaget til § 72 a, ikke giver anledning til principielle betænkeligheder, herunder af lovgivnings karakter.

Justitsministeriet skal i den forbindelse bl.a. pege på, at bestemmelsen ikke indebærer en generel bemyndigelse på området, at det i lovforslagets bemærkninger er nærmere omtalt, hvilke former for bestemmelser Justitsministeriet agter at medtage i den bekendtgørelse, der vil skulle udstedes i henhold til den foreslåede § 72 a, og at bemyndigelsesbestemmelsen ikke vil kunne anvendes til at indføre en regulering, som indebærer en forringelse af databeskyttelsen på området (set i forhold til, hvad der gælder efter persondataloven).

Der kan i øvrigt henvises til, at Datatilsynet, som er den tilsynsmyndighed, der administrerer persondataloven, ikke har bemærkninger til indsættelse af en bemyndigelsesbestemmelse, som foreslået i lovforslaget.

Der kan om bemyndigelsesbestemmelsen generelt henvises til pkt. 1.3. og 4.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger samt de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1 (den foreslåede nye § 72 a).

Spørgsmål 4:

Vil ministeren i lyset af Advokatrådets hørings svar og justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende L 62 mere præcist angive, hvilke nærmere regler justitsministeren skal indføre til opfyldelse af rammeafgørelsen?

Svar:

Justitsministeriet har i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (pkt. 4.2.) redegjort for ministeriets overvejelser om det nærmere indhold af den bekendtgørelse, som vil blive udstedt i henhold til den foreslåede nye § 72 a i persondataloven.

Som det fremgår af lovbemærkningerne, vil det bl.a. blive fastsat i den pågældende bekendt-

gørelse, at der i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde inden for EU alene vil kunne behandles følsomme personoplysninger (om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold og om helbredsforhold eller seksuelle forhold), hvis det er strengt nødvendigt (og ikke som efter persondataloven, hvis det er nødvendigt). Der henvises i den forbindelse til lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 4.2.2.2).

Det kan endvidere nævnes, at der (ud fra informative hensyn) i bekendtgørelsen vil blive medtaget bestemmelser, som afspejler rammeafgørelsens regulering af, i hvilket omfang en medlemsstat må viderebehandle personoplysninger, der modtages fra eller stilles til rådighed af en anden medlemsstat, herunder om medlemsstaten kan videregive sådanne oplysninger til henholdsvis myndigheder i tredjelande eller internationale organer og private. Der kan herom nærmere henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 4.2.2.4).

Herudover kan det nævnes, at der (ligeledes ud fra informative hensyn) i bekendtgørelsen vil blive medtaget bestemmelser, som afspejler rammeafgørelsens regulering af spørgsmålet om datakvalitet. Der henvises i den forbindelse nærmere til lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 4.2.3).

Endelig kan det nævnes, at der i bekendtgørelsen vil blive fastsat regler om den registreredes rettigheder, som går videre end den regulering, der følger af persondataloven, herunder f.eks. om den registreredes ret til at kræve berigtigelse mv. af oplysninger, som udveksles i forbindelse med grænseoverskridende politisamarbejde eller strafferetligt samarbejde inden for EU. Der kan herom nærmere henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget (pkt. 4.2.4).

Justitsministeriet vil i øvrigt tage endelig stilling til den nærmere gennemførelse af rammeafgørelsen i dansk ret i forbindelse med udformningen af den pågældende bekendtgørelse. Det bemærkes i den forbindelse, at et udkast til bekendtgørelsen vil blive forelagt for tilsynsmyndighederne – Datatilsynet og Domstolsstyrelsen – til udtalelse, jf. herved persondatalovens § 57 og § 68, stk. 2.